

HEL 310: Vitenskapsteori og sentrale helsevitenskapelige tema (10 sp)

Litteraturliste H 2018

Kjernelitteratur

I. Kropp, helse og sykdom i spenningsfeltet mlm naturvitenskapelige-, samfunnsvitenskapelige - og humanistiske perspektiver (5 studiepoeng)

- Carel, H. *Illness. The Cry of the Flesh*. Introduction, s. 1-18, and Chapter 1: The body in illness, pp. 19–36. Durham: Acumen¹. (z²)
- Douglas, M. (2003/1992): Risk and blame. Chapter 1, pp. 3-22. I *Risk and Blame: Essays in Cultural Theory*, Taylor & Francis e-Library. (Oria)
- Hofman, B. (2005). Simplified models of the relationship between health and disease. *Theoretical Medicine and Bioethics*, 26, 355 – 377. (x³)
- Leder, D. (1992). A Tale of Two Bodies. The Cartesian Corpse and the Lived Body. Phenomenological Critiques, pp. 17-35. In D. Leder (ed.) *The Body in Medical Thought and Practice*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. (y⁴)
- Lupton, D. (2005/1999): Risk and culture. Chapter 3, *Risk*, pp. 36-47: Taylor & Francis e-Library. (y)
- Mol, A. (2000). What diagnostic devices do: the case of blood sugar measurement. *Theoretical Medicine and Bioethics*, 21, 1, 9-22. (x)
- Murphy, E. (2000) Risk, responsibility, and rhetoric in infant feeding, *Journal of Contemporary Ethnography*, 29, 291-325. (x)
- Måseide, P. (1997). Natur og kultur. Spenningsfeltet mellom ei objektivistisk og ei relativistisk forståing av kropp, sjukdom og helse. I H. Alvsvåg, N. Anderssen, E. Gjengedal, & M. Råheim (red.) *Kunnskap, kropp og kultur. Helsefaglige grunnlagsproblemer*. Kap. 3, s. 62 – 93. Oslo: AdNotam, Gyldendal AS. (y)
- Rose, S. (2005). *Lifelines. Life Beyond the Gene*, Chapters: Observing and Intervening, pp. 21-43, Knowing What We Know, pp. 44-72, & The Triumph of Reductionism? pp. 73-97. London: Vintage. (z)
- Råheim, M., & Gjengedal, E. (2007). Kropp og kroppslighet – erfarings kroppslighet, kroppslighetens erfaringer. Eksempler fra studier om å leve med cystisk fibrose og

¹ Hører også med under Vitenskapsteori.

² Litteratur merket med z: Kjøpt inn på Akademika bokhandel ved Høgskolen på Vestlandet sitt utsalg på Campus Krohnstad.

³ Litteratur merket med x finnes tilgjengelig på nett.

⁴ Litteratur merket med y kan kjøpes elektronisk via litteraturkiosken.

fibromyalgi, s. 103-123. I E. Gjengedal & B. R. Hanestad (red.) *Å leve med kronisk sykdom – en varig kursendring*. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag. (y)

Spallone, P. (1998). The new biology of violence: New Genetics for old? *Body & Society*, 4, 4, 47-65. (Oria)

Svenaesus, F. (2011). Illness as unhomelike being-in-the-world. Heidegger on the phenomenology of medicine. *Medicine, Health Care and Philosophy*, 14, 333-343. DOI: 10.1007/s11019-010-9301-0 (x)

Turner, B. S. (2009). The Sociology of the Body, pp. 513-532. I B. S. Turner (ed.) *The New Blackwell Companion to Social Theory*. Blackwell Publishing Ltd. (y)

Ulvestad, T. E. (2015). Mennesket og mikrobene. Kap. 3: Livets utvikling - fra mikrobe til menneske, kap. 5: Det moderne menneskets adaptive klatring og kap. 6: Ekspertenes inntog. (90 s). Oslo: Universitetsforlaget. (z⁵)

Wulff, H. R. (2001). A return to biological thinking. Editorial. *Medicine, Health Care and Philosophy*, 4, 1-3. (x)

II. Vitenskapsteori (5 studiepoeng)

Bengtsson, J. (red.) (2006). *Å forske i sykdoms- og pleieerfaringer – livsverdensfenomenologiske bidrag*. Kristiansand: Høyskoleforlaget⁶. Følgende utdrag av boken leses: Bengtsson, J. En livsverdenstilnærming i helsevitenskapelig forskning (kap. 1), og Gjengedal, E., & Fjelland R. Sanatoriets betydning for den tuberkuløse pasientens livsverden. (kap. 6). (z)

Dahlberg, K., Dahlberg, H., & Nyström, M. (2008). *Reflective lifeworld Research*. Kap. 1. The philosophy of reflective lifeworld research, pp. 29 – 85. Gøteborg: Studentlitteratur.(y)

Carel, H. (2008). *Illness. The cry of the flesh*. Introduction, Chapter 1 – 3. Durham: Acumen⁷. (z)

Concato, J., & Horwitz, R. I. (2004). Beyond randomized versus observational studies. *The Lancet*, 22, 362(9422), 1660-1661. (x)

Dowd, R., Recker, R. R. & Heaney, R. P. (2000). Study Subjects and Ordinary Patients. *Osteoporosis International*, 11, 553 – 556. (x)

Gallagher, S., & Francesconi, D. (2016). Teaching Phenomenology to Qualitative Researchers, Cognitive Scientists, and Phenomenologists. *Indo-Pacific Journal of Phenomenology*, 12, 3, 1- 10. DOI: 10.2989/IPJP.2012.12.3.4.1112 (x)

Krieger, N. (1994). Epidemiology and the web of causation: has anyone seen the spider? *Social Science & Medicine*, 39, 7, 887-903. (Oria)

⁵ Bøker merket med z kan kjøpes ved Akademika sitt utslag på Studentsenteret, Parkveien 1.

⁷ Også under Kropp, helse og sykdom i spenningsfeltet mlm naturvitenskapelige-, samfunnsvitenskapelige- og humanistiske perspektiver.

Merleau-Ponty, M. (1999). *Om sprogets fænomenologi. Udvalgte tekster.* "Hvad er fænomenologi" (1945), s.16-34. København: Gyldendal. (y)

Petersen, K. A., Callewaert, S. (2013). *Praxeologisk sygeplejevidenskab - hvad er det? En diskussion med det subjektivistiske og det objektivistiske alternativet.* Forlaget HEXIS (v)⁸

Silverman, S.L. (2009). From randomized controlled trials to observational studies. *American Journal of Medicine*, 122, 2, 114-120. (x)

Thornquist, E. (2018). (2.utg.) *Vitenskapsfilosofi og vitenskapsteori for helsefag.* Bergen: Fagbokforlaget. (z)⁹

Wulff, H. R. (1999). *Medicinsk filosofi.* Kap 3: Empirisme og realisme: To strømninger i medicinsk tænkning, s. 46-61, Kap. 13. København: Munksgaard. (y)

Anbefalt¹⁰

Antonovsky, A. (2000). *Helbredets mysterium: at tåle stress og forblive rask.* På dansk ved Amnon Lev. Kap 1 – 5. København: Hans Reitzel Forlag.

Blystad, A., & Moland, K. M. (2009). Technologies of hope? Motherhood, HIV and infant feeding in eastern Africa. *Anthropology & Medicine*, 16, 2, 105-118.

Fay, B. (1996). *Contemporary Philosophy of Social Science. A Multicultural Approach.* London: Blackwell Publishers.

Fjelland, R. (1999). *Innføring i vitenskapsteori.* Oslo: Universitetsforlaget.

Gallagher, S. (1995). Body Schema and Intentionality, pp. 225—244. In Jose Luis Bermudez, Anthony J. Marcel & Naomi M. Eilan (eds.) *The Body and the Self.* MIT Press.

Høffding, S., & Martiny, K. (2015). Framing a phenomenological interview: what, why and how. *Phenomenology and Cognitive Science*, DOI: 10.1007/s11097-015-9433-z

Kleinman, A. (1991). Concepts and a Model for the Comparison of Medical Systems as Cultural Systems. In C. Curren & M. Stacey (eds.) *Concepts of Health, Illness and Disease. A Comparative Perspective.* Oxford: Berg Publishers Limited.

Leder, D. (1990). *The Absent Body.* Chicago: The University of Chicago Press.

⁸ Denne boka kan kjøpes på <http://www.saxo.com/dk/>

⁹ Hovedbok, vitenskapsteori.

¹⁰ Denne litteraturen er ikke kjøpt inn på Akademika, og er heller ikke å finne i litteraturkiosken. Studentene må selv bestille ved ønske om fordypning i enkelte felt.

Lupton, D. (1994). *Medicine as Culture. Illness, Disease, and the Body in Western Societies*. Kap. 2 og 4. London: SAGE Publications.

Lupton, D. (1997). *The Imperative of Health. Public Health and the Regulated Body*. London. SAGE Publications.

Martinsen, K. (2001). Er det mørketid i filosofien? *Tidsskrift for sygeplejeforskning* 1, 19-23.

Petersen, K. A. (1996). Hvorfor Bourdieu? I: K. A. Petersen (red.) *Fokus på sygeplejen*, s. 123- 143. København: Munksgaard.

Råheim, M. (1997). Forståelse av kroppen som fenomen. Kritikk og utfordringer i helsefagenes grunnlagsforståelse. I Alvsvåg, H., Anderssen, N., Gjengedal, E., & Råheim, M. *Kunnskap, kropp og kultur. Helsefaglige grunnlagsproblemer*. Kap. 4, s. 95-123. Oslo: AdNotam, Gyldendal AS.

Sheper-Hughes, N., & Lock, M. M. (1987). The Mindful Body: A Prologom to Future Work in Medical Anthropology. *Medical Anthropology Quarterly*, New Series, 1, 6 – 4.

Wilken, L. (2008). *Pierre Bourdieu*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Zahavi, D. (2003). Fænomenologi. Samfundslitteratur. Roskilde universitet, s. 7 – 79. (y¹¹)

Zahavi, D. (2000). *Husserls fenomenologi*. Se særlig: Kroppen, intersubjektiviteten, livsverden.”, s. 107 – 158. København: Gyldendal.

¹¹ Utgått fra forlaget, kan lånes på bibliotek.